

ادبیات بوده اند، که در دنبال کردن مسیرشان هم متوجه شدیم، همچنان آثارشان در جامعه نیز با اقبال مواجه شده است. شخصا در این مسئله وجود کارگاههای آموزشی تخصصی در نویسندگی در یک دهه اخیر را بی تاثیر نمیدانم، با به وجود آمدن کارگاههای نویسندگی، و بالا رفتن دانش آکادمیک جوانان در حوزه ادبیات، شاهد نسلی خلاق تر و به مراتب نوگرا در در این حوزه هستیم. اما در بحث نبوغ نویسندگی، که عرض کردید، نویسندگانی که دانش آکادمیک را با استعدادهای ذاتی خود تلفیق کرده و اثر برجسته‌ای را ارائه داده باشند، تعدادشان زیاد نیست، اما هستند که در این چند سال شاهد آثار خوبی از ایشان در چرخه نشر کشور بوده‌ایم.

آیا اختلاف سلیقه نسل‌های مختلف را در کتاب‌خوانی در این امر دخیل میدانید؟

مطمئناً بله، ما نسلی بودیم که با ردیف کتاب‌های پدر بزرگ‌ها و مادر بزرگ‌هایمان روی تاقچه کودکی کردیم و بزرگ شدیم، نسلی که با عطر کاغذ کاهی کتاب و ورق زدن و خواندن و مطالعه عجیب بودیم، لذتی که متأسفانه نسل امروز به دلایل متعدد و زیادی از جمله نفوذ و گسترش شبکه‌های اجتماعی، کمتر آن را می‌چشند. در امر مطالعه و ترقی کتاب ما آداب خاصی داریم و تمام حواس ششگانه انسان درگیر خوانش اثر میشود، چیزی که اصلاً قابل قیاس با کتابچه‌های صوتی و خوانش از پلتفرم‌ها نیست.

ابعاد جشنواره جلال را بعد از اتمام کار، در جامعه چگونه می‌بینید؟

دبیر خانه جشنواره جلال بعد از اتمام این دوره با یک وقفه دو الی سه ماهه، مقدمات برگزاری دوره بعدی را در دستور کار خود دارد و از این حیث بار مسئولیت سنگینی به دوش دارد، نمی‌توان تمام انتظارات و توقعات را از مسئولان و دست‌اندرکاران یک جایزه داشت. گسترده‌تر شدن و ادامه دار شدن و جریان‌سازی هر جشنواره‌ای وظیفه رسانه‌ها است. ما ضعف جدی در پیوست رسانه‌ای داریم، متأسفانه در طول برگزاری جشنواره تا اعلام برندگان نهایی ما شاهد حضور پررنگ رسانه‌ها برای تولید خبر و تیترهای داغ هستیم، اما به محض اتمام کار جشنواره، دیگر خبری از رسانه‌ها نیست، در حالی که از نظر من کار رسانه‌ها روز اختتامیه جشنواره باید بیشتر و سنگین‌تر شود، اعم از پایش هنرمندان برگزیده و معرفی آنان به جامعه هنری و اهل ادب. رسالت جشنواره معرفی و انتخاب استعدادهای ادبی و هنری در دوره‌های مختلف است، که این مهم را با جدیت و به طور دقیق انجام می‌دهد. اما توقع ما از رسانه‌ها این است که بعد از پایان جشنواره دست‌اندرکاران اهمیت این رویداد ادبی و هنری را دنبال کنند، ابعاد آن را با تولید محتوای مفید در جامعه نشر دهند و کاری کنند که این مسیر ادامه‌دار باشد. شکوفایی دست‌اندرکاران جشنواره‌ها، تنها با پیوست رسانه‌ای امکان‌پذیر است، به این معنی که رسانه‌ها بعد از اتمام جشنواره باید نسبت به برگزیدگان هنری احساس مسئولیت کنند، و با پایش وضعیت آنها جریان‌سازی مثبت لازم را برای هنرمند در جهت موفقیت‌اش پیش بیاورند.

پیوند دو حوزه رسانه‌های تصویری (فیلم، تئاتر، سینما) و محصولات ادبی (داستان کوتاه و بلند) در این مسیر می‌تواند کمک‌کننده باشد؟

بله، بسیار زیاد اما متأسفانه دوستانی که در حوزه تصویر و نمایش فعالیت می‌کنند، به ادبیات توجه کافی و وافی ندارند، سالانه متون ادبی زیادی در ایران تولید می‌شوند، که قابلیت زیادی در اقتباس ادبی و تبدیل به فیلمنامه شدن را دارند این در صورتی است که محصولات هنری تصویری ما به شدت در حوزه داستان‌گویی و قصه‌پردازی که از مهم‌ترین ارکان، فیلم است ضعیف عمل کرده‌اند، سینمای ما قصه‌گو نیست و بعضاً به همین دلیل با کمبود اقبال و شکست مواجه می‌شوند این در حالی است که سینمای ما از نظر تکنیکی و صنعت پیشرفت خوبی داشته، اما هنوز در داستان‌گویی و قصه‌پردازی ضعف‌های جدی دارد، که یکی از علت‌های اصلی آن می‌تواند همین عدم پیوند حوزه ادبیات و تصویر در ایران باشد، یکی از مثال‌های واضح در همین مورد این است که هیچ کدام از رمان‌های برگزیده ۱۴ دوره قبل جشنواره جلال آل احمد به‌عنوان منبع اقتباسی در رسانه‌های تصویری استفاده نشده است.

روند انتخاب داوران و معیار تان برای انتخاب آثار برگزیده چه بود؟

البته فرایند انتخاب داوران در جایزه جلال فقط در حوزه اختیارات دبیر علمی جشنواره نیست و با تشریک مساعی و همفکری و گزینش اعضای هیات علمی، این فرایند صورت می‌گیرد. این دوره ما در خدمت نوزده داور در چهار شاخه اصلی جایزه و سه موضوع جنبی هستیم و تلاش این بوده از تجربه و تخصص دوستان جدیدی که در دوره‌های قبل حضور نداشتند هم استفاده شود همچنین در خدمت داورانی خارج از پایتخت بودیم تا تنوع و تکثر در دایره هیات داوران گسترده‌تر شود. ملاک‌مان هم در ارزیابی آثار، توجه توأمان به تکنیک و محتوا است. جایزه جلال یکی از معتبرترین و تخصصی‌ترین جایزه‌های ادبی کشور است که همواره به تکنیک و محتوای آثار توأمان توجه داشته و دارد طبعاً امسال هم آثاری که هم به لحاظ شاخصه‌های ادبی و حرفه‌ای و هم از لحاظ توجه به تولید محتوای غنی و بدیع شایسته باشند، انتخاب خواهند شد. در جایزه جلال فن و تکنیک در کنار مضمون و محتوای، به یک اندازه حائز اهمیت است. تلاش ما این است بهترین و فاخرترین اثر ادبی یک سال گذشته که از هر حیث قابل دفاع باشد، به جامعه معرفی شود.

با توجه به حضور و سابقه شما در چندین جشنواره اجرایی و رسمی کشور، در طول این چند سال آیا تا به حال به استعدادهای جوان و مستعد و آینده‌داری برخورد دارید؟

بله، خوشبختانه در این یک دهه اخیر، با جوانانی در حوزه ادبی و نگارش روبرو شده‌ام که دارای استعدادهای شگرفی در حوزه

در اصالت مذهب و معنویت شرقی به دست آورد. ضمن آنکه این نویسندگان بر جسته ایرانی در به کارگیری فرم‌های ادبی بسیار متنوع عمل کرده است، و فرم‌های بسیار متناسب را با محتوای مورد نظر، انتخاب کرده است. این تنوع فرم در آثار ادبی‌اش نشان از تسلط او بر حوزه ادبیات دارد. جلال در آثارش سفرنامه، مستندنگاری، رمان و داستان کوتاه دارد، او نویسنده پیش‌تاز و آگاه، روشنفکر و مسلمان ایرانی بود باورهای جلال آل احمد و سیر زندگی او بازگویی تجربیات عمیق او در مراحل مختلف زندگی و مواجهه او با انواع تفکرات و نظریات مختلف است که به خوبی همه را در آثارش انعکاس داده است که در نهایت باور عمیق او را به اصالت شرقی توانمند و پر بن‌مایه کرده است، او پس از سفرهای متعدد و آشنایی با مذاهب و نظریه‌های زیستن، کتاب غریب‌دگی را می‌نویسد. که می‌تواند برای مخاطب امروزی بسیار پرکاربرد از نظر جهان‌شناختی باشد.

ارزیابی کلی خودتان از آثار منتشر شده در سال ۱۴۰۰ که در جایزه این دوره بررسی شد بفرمائید.

ما سه سال سخت رکود دوران کرونا و تنگناهای اقتصادی را پشت سر گذاشتیم و فراز و فرود حوزه نشر و خاصه ادبیات کاملاً طبیعی است، چیزی که مشخص است دوره پانزدهم جایزه جلال نسبت به دوره چهاردهم یک رشد ۷۴ درصدی را به لحاظ کمیت داشته است اما به هر حال سختی‌ها و مشکلات این سه سال قطعا روح حساس و طبع نازک اندیش نویسندگان حوزه ادبیات را درگیر کرده و روی قلم و کلام‌شان تاثیر گذاشته است امیدوارم به زودی از زیر سایه این رکود سنگین بیرون بیایم.

